

Toelichting definitieve dataset ER1990-2024

EmissieRegistratie, water

Kees Baas (CBS), Joost Lahr (RIVM), Erwin van Boekel (WENR), Rianne Dröge (TNO), Steven Kelderman (Deltares), Lisa van Eck (Deltares), Kees Wesdorp (Deltares), Kevin Ouwerkerk (Deltares), Rianne van den Meiracker (Deltares); september 2026

I. Inleiding

In de nieuwe dataset van EmissieRegistratie 1990-2024 zijn de emissies voor de peiljaren (1990, 1995, 2000, 2005, 2010, 2015, 2020) en de meest recente jaren 2023 en 2024 opgeslagen. In de zomer 2026 is deze dataset geregionaliseerd beschikbaar gesteld via de internetsite www.emissieregistratie.nl. Specifieke vragen of opmerkingen kunnen via de helpdesk, emissieregistratie@rivm.nl worden doorgegeven.

Relevante wijzigingen en aanpassingen

De emissiecijfers in deze nieuwe dataset verschillen om diverse redenen van die in de vorige dataset. Ten eerste wijzigen daadwerkelijke emissies van jaar tot jaar door bijvoorbeeld economische ontwikkelingen, bevolkingsgroei, door de effecten van lopende maatregelen of zoals in 2020 en 2021 door COVID-19. Ten tweede worden indien nodig schattingsmethodieken verbeterd en emissiebronnen of nieuwe relevante stoffen toegevoegd. Bij nieuwe berekeningen worden ook altijd de peiljaren berekend en aangepast, zodat nog steeds een trend kan worden berekend. Een nieuw jaar kan dus een verschuiving in de bijdrage van de verschillende bronnen laten zien. Deze verschuiving kan gevolgen hebben voor het formuleren en prioriteren van maatregelen.

Wijzigingen in schattingsmethoden zijn beschreven in de hieronder genoemde achtergrond-documenten. De meest opvallende ontwikkelingen voor het rapportagejaar 2024 en de belangrijkste wijzigingen in methodieken worden in deze notitie kort toegelicht.

Achtergronddocumenten

Voor alle gekwantificeerde emissiebronnen naar water zijn achtergronddocumenten ([factsheets](#)) opgesteld, waarin de schattingsmethoden uitgebreid worden beschreven. In de factsheets is de gepresenteerde methode voor emissieberekening van de genoemde emissieoorzaken actueel. De meest recente emissiecijfers zijn te vinden op de website van EmissieRegistratie (www.emissieregistratie.nl).

Bijzonderheden

n.v.t.

II. Wijzigingen schattingsmethoden

Bij enkele schattingsmethoden zijn wijzigingen in de methoden en/of in de toelichting uitgevoerd. Hierbij gaat het om:

1. Aanvoer buitenlandse rivieren (#14)

- Het stoffenbestand is uitgebreid met aanvullende stoffen die beschikbaar zijn via Aquokit, van 117 naar 167 stoffen.
- Een indicator toegevoegd waarmee zichtbaar wordt wanneer resultaten gebaseerd zijn op een beperkt aantal metingen.
- Het compartiment *oppervlaktewater na filtratie* toegevoegd aan de beschikbare gegevens.

2. Wegverkeer (#25)

Correctie van onjuiste toepassing van een reductiefactor.

3. Vogelmest (#30A)

Voor Vogelmest zijn de N en P cijfers voor 2020-2024 bijgesteld op basis van de landelijke ontwikkeling van populatiegroottes die beschikbaar zijn gesteld door SOVON. Deze trends

betreffen enerzijds broedvogelpopulaties, anderzijds aantallen niet-broedvogels; grotendeels trekvogels en overwinterende vogels. Tegen de achtergrond van de conclusie uit 2021 dat vogels slechts in een klein aantal afwateringsgebieden een potentieel significante bijdrage leveren, is voorlopig volstaan met een analyse van de landelijke ontwikkeling van populatiegroottes en berekeningen van de bijbehorende N en P uitstoot. De ontwikkeling van de populatiegroottes is gebruikt om een 5-jaarlijks gemiddelde per soort te berekenen en deze aan te houden als schatting voor de N en P emissies.

4. Depositie op oppervlaktewater (#32)

Stikstof:

De stikstofdepositiereeks van 2005-2024 is met EMEPv4.45 en OPSv5.3.1 herberekend. De beschrijving van de EMEP versie is te vinden in [EMEP \(2022\)](#). De beschrijving van de OPS versie is te vinden in [RIVM \(2025\)](#). In deze herberekening zijn consistente emissiereeksen voor zowel binnenland (op basis van data van de [Emissieregistratie](#)) als buitenland (op basis van data van het [Centre on Emission Inventories and Projections \(CEIP\)](#) gebruikt. De resultaten van de OPS berekeningen zijn ook gebruikt in het rapport Monitor stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden 2025 ([Marra et al., 2025](#)).

5. Zink anodes sluisdeuren (#68E)

Voor de emissies van zinkanodes sluisdeuren zijn nu de emissies naar zowel zoet als zout water meegenomen. Eerder werden er alleen emissies naar zout water gerapporteerd.

Contact en vragen

EmissieRegistratie, Deltares

email: emissieregistratie@deltares.nl